

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta eșe de 2 ori: Mercuria și Duminec'a, Fôl'a, candu concedu ajutoriele. — Pretinlu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu sêu 3 galbini mon. sunatôria.

Brasiovu 15/3 Maiu 1867.

Se prenumera la postele c. r., și pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Pentru articulu de fondu.

Fiinduca marele Principatu alu Transilvaniei nu este nicidecum subjugatu de catra Ungari'a și fiinduca Ungari'a se pôte tiené numai déca ise voru recunósce și sustiené drepturile de autonomia ale Transilvaniei, de aceea ne rugamu éra și éra pentru redeschiderea dietei transilvane petemeiulu legii electorale din 1864; acésta cu atatu mai virtosu acum, oandu locutorii acéstu mare Principatu inoa astépta cu mare sete, cá dupa preanalt'a promisiune data loru in an. 1863 se li se innoéscu diplom'a leopoldina și se li se dea ocașiunea dorita de a depune dupa vechea datina juramentulu de supunere și credintia catra monarchulu loru.

Antvoie este a nu sorie satira. Ve aduceți a minte, ca in momentele prorogarii dietei ungurene pe Pasci dn. B. Horváth cá ministru alu dreptatii chiamase impregiurulu seu o comisiune compusa din „barbati de specialitate juristi ardeleni“, pentrucá se tienu o conferintia asupra reformelor care aru fi a se introduce in partea si materiala si formalu a legiloru Transilvaniei, cum si in organizatiunea tribunaleloru. Ati vediutu ca in acea onorabila comisiune s'au vorbitu fôrte multe si merunte, ca inse tóta acea retorica bogata remase fara picu de resultatu. Se apucá apoi dn. Gál János in „K. Közlöny“ Nr. 47 si iti tavali prin tóte noróiele nu numai absolutismulu sub care stralucia sa sierbise atati ani pe plata buna, ci si legile si procedurile austriace, pretindindu — diu nu sciu ce. Mai nainte de elu secuulu Mikó Mihály ceruse in „Pesti Napló“ nici mai multu nici mai pučinu, decatu restaurarea in statulu dinainte de 1848. Intre acelea „Herm. Ztg.“ satirandu lucrurile susu numitei comisiuni isi facea placerea de a provoca totuodata pe „Kol. Közlöny“ cá se spuna dreptu, pentruce comisiunea juridica facu fiasco.

Ei bine, dupa cateva septemani dn. Dozsa vine in Nr. 55 din 9 Maiu, pentrucá prin artic. seu de fondu se descoopere locutoriloru Transilvaniei oateva impregiurari si opiniuni fôrte bizare, alu caroru intielesulu pre scurtu este:

Parti'a ajunsa la putere este in privinti'a reformei legiloru si a tribunaleloru fôrte desbinate. O parte cere cá legile vechi ale Transilvaniei, adica Verböczy, Approbata, Compilata, Novellares, Instructio tabularis etc. se se restaure indata intru tóta intregimea loru. Alta parte pretinde, ca acésta nicidecum nu se mai pôte, din cauza ca in cursu de 15 ani au mai prinsu radecina inca si alte legi si alte forme, éra egalitatea s'a probiamatu, sierbitutea nu se mai pôte restaura, prin urmare ca in legile vechi se ceru reforme radicale, codificatiune nóua. A trei'a fractiune voiesce cá se se introduca indata legile cele nóua din Ungari'a improvisate la 1861 sub numire de Judex curialis conferintiae. Ei diu, dara dn. Dozsa spune acestoru confrati ai sei curatu, ca deputatii ardeleni intrebandu pe juristii ungureni cá barbati competenti, acestia le marturisira pe facia, ca legile ungurene din 1861 inca sunt tocma asié rele cá si cele din Transilvani'a si ca cu introducerea loru ai face Transilvaniei unu reu si mai mare, o ai apasá si mai greu decatu este ea apasata.

Asié nici status quo dela 1847, nici legile

transilvane reformate, nici legile ungurene. Apoi dara ce? Dóra legile austriace? Dómne feresce! striga dn. Dozsa, orice pe lume, numai legile austriace nu, pentruca de si ele sunt mai bune decatu ale nóstre, dara sunt austriace, intielegeti odata ca sunt austriace, prin urmare departe cu ele. Mai bine unu octroy nou prin ministerulu ungurescu, decatu legile austriace; asié, octroy, pentruca pana la codificatiunea cea nóua ce va fi a se face prin potestatea legislativa voru mai trece inoa multi ani. Asié daia octroy, striga dn. Dozsa et Compania, éra nu noi.

Tieneti minte ca acesti ómeni érași voru ambla perdiendu timpulu cu anii intregi perorandu si declamandu in diete si congregatiuni, in cluburi si casine, éra de codificatiune nu se voru apuca. Ei au sberatori fôrte multi, iase cu atatu mai pučinu legislatori. Ei oredu ca legile se compunau totu numai din frase inganfate, din stilu preeratu cu flori. Apoi unde puneti acea ura turéscu in contra tuturor legiloru cate nu se cuprindu in Alcoranulu loru! Noi inca n'amu adusu niciodata aur, smirna si temaie codificatiunii austriace in catu partea ei materiala este influentiata in catuva de spiritulu absolutistiu, éra partea formalu indelunga proceesele si aduce prea mari sacrificii financiariloru; cu tóte acestea cum vomu cuteza noi a plesni in faoia judecat'a celoru mai renumiti juristi europeni, carii marturisescu despre atatea calitati bune ale codiciloru austriace si candu Europ'a scie, ca ele sunt prelucrate dupa modelulu tuturor codificatiuniloru, adica dupa code Napoleon? Si cum se ne putemu entusiasmasa noi pentru legile ungurene, de catra care lumea erudita européna isi întôrce faci'a sa cu urgia, éra acum insii aparatorii loru inoepu a se rusina de ele. Ca legile austriace nu sunt traduse bine, ca terminii juridici nu sunt inca fiasati, o cunóschemu; acésta inse nu e vin'a loru. In Romani'a codicile fracosoi se tradusera cu nespuea iutiéla si totusi relative multu mai bine decatu s'au facutu traductiunile codiciloru austriace pe la noi, pentruca a lipsitu pedantei'a servila. La a dóua traducere romanéscu ele voru esi cum se cade. In catu pentru terminii tehnici, apoi italianii, francii si spaniolii au pastratu partea cea mai mare din ei intoema precum se afla in dreptulu romanu, din cauza ca s'a cunoscutu, cumca déca toti juristii si filologii si-aru sta in capu, mai bunu totu nu voru afla, séu nici asié de bunu.

Inse dn. Dozsa et C., acei ómeni mari ai constitutionalismulu voiesou octroy, adica plagiate, adica excerpte, compilate, petecituri, numai cá se nu se póta dice ca este ceva austriacu. Ar fi bine ca ómenii acestia se remana dara consecinti si se ardia tóte bibliotecele din tíera cate sunt compuse din carti tiparite in Austri'a, ba se desbrace pana si vestmintele oate sunt tiesute si cusute in Austri'a, éra cocónele loru se nu mai bea cafea cu zaharu fabricatu in Austri'a, pentruca: „Forma dat esse rei“, adauge dn. Dozsa.

Éra noi se ne naltiamu ochii in susu mai dicendu si astadata: Tatalu nostru carele esci in Ceriuri, da-ne nóua diet'a Transilvaniei si ne scapa pre noi de juristitiu si de anarhia.

G. Baritiu.

Cu privire la incercarile fusionistiloru de a resturna tóte institutiunile tierii ne veni tocma a propos inca si „Herm. Ztg.“ Nr. 112 din 11 Maiu, in carele esci alu patrula articulu despre advocati, séu déca vrei si despre tribunalele din Transilvani'a. Articulu mai bunu inca n'a publicatu acea Gazeta. Adeverata oglinda atatu pentru absolutisti, catu si pentru anarhisti. —

Respunsu corespundintelui din Fagarasiu, „Korunk“ Nr. 51.

3—4 unguri nemesi — cá ei — din Fagarasiu, pre care pentru curiositatea publiculu voimu ai descrie mai la vale, de nou s'au aruncatu cu furi'a unei féra selbatice asupra functionariloru publici romani de aici, crediendu in neghiob'a loru orbia, ca dóra tandem aliquando minoiun'a fiindu de atatea ori buciumata, cuventulu adeverului va ragusi, si asié 'si voru ajunge scopulu multu doritu.

Si care este acelu scopu maretiu alu aostoru ómeni mincinosi de profesiune?

Panea de tóte dilele ce le lipsesco!!

Se vedemu cum voiesou acesti ómeni se seduca opiniunea publica.

In acea corespundintia se dice, ca acestu districtu e cuibulu reactiunei, si acésta vine de acolo, ca plansoile loru dela 1861 incepundu pana adi nici de gubernu nici de privati nu au fostu ascultate.

Functionarii de acuma cari cu sinceritate 'si implinescu oblegamintele in sensulu legiloru facia cu gubernulu si cu poporulu, sunt reactionari? si corespundintii lui „Korunk si Kol. Közl.“, cari neinoetatu agitéza poporulu in contra legiloru substatóre, dara mai alesu a aceloru ce privescu diferitele contributiuni si a caroru ocupatiune prinoipale e cercetarea carciumiloru si fabricarea de minciuni si publicarea loru in acele laudate diuarie, nu sunt reactionari? „Ve au parasitu gubernulu si privatiu, diceti.“ Vêđi aici aveti dreptate, dara pentru ce nu spuneti adeverat'a cauza? Acésta e evidentu, ve cunósce tóta tíer'a de nesce ómeni stricati de moralitate si perduti fara sperantia de indreptare.

Apoi spuneti insive, ca cu astfelu de ómeni cum sunteti, cine se stê de vorba? Gubernulu tierii?! Acestu aru face bine, déca aru ordoná straportarea vóstra in oas'a nebuniloru.

Diceti mai departe, ca capitaniu supremi romani dela 1861 incóce au numitu in servitiu totu ómeni ce au fostu servitori, barbati, ba unulu din ei acum 19 ani érá pelariu.

Se presupunemu, de si nu e adeveru, ca intre functionarii de acuma s'aru aflá si de aceia, cari óre candu au fostu siervitoriu ori si pelariu de ve place.

Déca cineva din oea mai de diosu coliba prin merite si capacitate s'a redicatu in viétia publica la rangu, e acésta rusine?

Dara acea nu e rusine? ca corespundintele a prapaditu o avere parintéscu de diece mii fiorini si acuma spre rusinea lui si oar'a lumei ambla pre strada esindui perulu prin palaria si degetele prin oisme?

Noi credemu, ca cea d'antaiu e virtute, éra a dóua e degradare morale.

Mai departe se dice ca vicariulu s'ar fi esprimat in casina cu ocașiunea faimei despre designarea lui Hosszu de capitaniu supremu: „vina ori Hosszu ori Teleky séu altulu, ca-ci romanii in acestu districtu voru formá majoritate si asié voru aduce concludu, cum va placé majoritatii“, apoi adauge corespundintele ca la acosta fú ajutatu de alti functionari, intre care unulu aru stá in suspitiune de criminalitate.

Déca voi pretindeti, ca comitetulu districtuale se'lu compuna majoritatea maghiara, cu tóte ca in districtulu Fagarasiulu nici macaru 3—4 nemesi unguri peteciti nu se afla, apoi in adeveru ca pre justifoata este disa vóstra, ca gubernulu si privatiu ve au parasitu. Sunteti voi intiepti si aveti ceva semnu de dreptate, candu pretindeti minorizarea romaniloru chiaru in districtulu Fagarasiulu?!

In privinti'a suspitionarei de criminalitate observamu pentru publicu acum numai atata, ca spre a dice ceva suspitiune in contra acelu functionariu, care le face atata dorere de oapu

s'au promis martoriloru 60.000 fl. desdaunare, martorii inse toti au deslarvat acestia infamia ne mai audita in analele justitiei si acum cei 3—4 si inca cineva au ramas ruginati?

Speram ca in scurtu vomu puté dá publicitatii acestu procesu scandalos.

In fine cére corespundintele, cá se se denumésca de capitani supremi Teleky ori Mikea, ca-ci aici la graniti'a Romaniei pentru eli vedu periculn, lasanduse de siefta unu romanu.

Teleky séu Mikea care nu scitu limb'a poporului se fia siefta aici?!!!

Déca voi cereti astfelin de absurditati, apoi cum puteti pretinde se nu ve parasésca guberniulu si privatii?

Convingeveti odata, ca voi ati ramas de lume, ca de 19 ani dormiti si inca si adi numai visulu vorbesce prin limb'a vóstra cea flamanda de pane.

De órace acesti ómeni scapatati, care striga pano! cu arme demne de caracterulu lor, adica cu minciuni s'au incercatu a suspitioná in opinia publicá pre corpulu oficialiloru de aici; dáti se ochimu mai de aprópe pre aceste paseri ale nóptei, carora nu le place lumin'a adevérulji. Se semnalisámu numai vreo cateva fapte ale lor, cari le scie totu natulu de aici, si sunt acte publice, ce se potu luá si ceti ori si candu. (Va urmá.)

Clusiu 7 Maiu 1867.

Intre alte multe deputatiuni din tóte partile Transilvaniei, au condusu si comitele supremi Carolu Torma din comitatulu Solnocu inter. o deputatiune numerosa din tóte clasele locuitoriloru inaintea regesculu comisariu spre bineventare si onorificare, cu care ocaziune acelas comite supremu intre alte cerintie si dorintie constitutiunale a intonat si necesitatea urginta a restauratiunei deregatoriloru municipali preste totu. Esc. Sa reg. comisariu inşş le-au respunsu, cá se fia cu rabdare, accentuandu, ca Esc. Sa voiesce a se informá mai antaiu despre interesele si dorintiele tuturoru natiuniloru conlocuitorie, si amesuratu cerintieloru voiesce a satisfacé a celora fara distingere de nationalitate si religione, — protopopulu I. Colceriu din Desiu cá membru acelas deputatiuni i au observatu, ca Esc. Sa inca doresce a invetiá limb'a romana, cá asié cu atata mai usioru se se póta informá despre dorintiele romaniloru. — Acésta procedura a Esc. Sale a displacutu fórté maghiariloru, cari credeau firmu, ca in 14 dile se va si intemplá restauratiunea, si voru capeté aplicare in deregatori, éra limb'a romana inca va fisilata, — din contra romanii esira dela Esc. Sa deplinu odihniti! —

E de insemnatu, ca in comitatulu acela inca maghiarii voiescu a ocupá tóte posturile atatu cardinale, catu si cele subalterne, si pe romanii cei capaci si cu simtiu curatu nationalu ai delaturá de totu dela administratiunea politica; — numai de nu s'ar insielá, precum s'au insielatu de vreo 20 luni inóce — de óre ce noi nu credemu ca regimulu Maiestatei Sale ar voi si ar suferi a se innoi relatiunile anarhice si oligarhice din anii 1861—1862 ce au domnit in acelas comitatu, si cumca administratiunea se o privésca singuru din punctu maghiaro suprematisatoriu cá salutaria! — B.

Clusiu. Comitatu societati romane de lectura de aici, conchiamá adunarea generala a membriloru pe 3/15 Maiu, in care di se voru publicá si statutele intarite de in. guberniu. A sositu timpulu, care ne cere o necurmata intalnire si cointelegere, in ce chipu am poté contribui mai cu scopu si mai cu unanimitate si la actiunea patriotico-nationala constitutiunale, care ne sta la usia. —

Restaurarea municipaloru si alegerea amplotiloru a fostu obiectu de discussiune in conferinti'a siefloru de comitate tinuta in presentia r. comisariu, absentandu numai cap. distr. Nasendu si comitele Unedórei. Resultatulu fú, cá numitii siefti se'si dè opiniunile motivate in privinti'a acestei restauratiuni spre a se susterne mai antaiu la ministeriu. — Éra voru incepe dragutiele de fraternisari óa cele din an. 1861, pentrucá se se faca invoieli la alegerele municipale pe calea conventiunii. Conventiunea romanului nu póte fi alt'a, decatu perfect'a egala indreptatire cuprinsa in legile din 1863/4, pentrucá orce alta conventiune face tabularasa din terenulu de dreptu, ce'lu avemu. Se nu ne taiamu noi insine copaciulu de suptu petióre, cá

se nu ne tredimu deodata trantiti extra muros si cersitori de gratia. Cine iubescé concordi'a, se o intemeieze pe dreptulu sustatoriu, ér' nu pe conventiuni extra legem, pentrucá numai acésta concordia póte fi durabila si neamenintata de cursele seculari. Chiai'a sarcineloru publice ne deschide mesur'a pretensiuniloru si a multiamirii. Alte considerantie prejudicióse nu se mai potu pune in cumpan'a nedreptatirii.

— Scandalulu dela 15 Aprile din Abrudu explicatu si re'nfrantu in „Herm. Ztg.“ se descrie in „Korunk“ Nr. 55 din nou, inse asié, catu onórea parocholui greco-catolicu Ariesianu se compromite fórté, prin urmare starea lucrului impune acelu preotu strins'a datorintia de a pretinde incesi dsa cea mai acurata cercetare judecatoréscá, apoi esa ori si cum.

— Cuventarea dlui comisariu regescu tinuta la 8 Maiu in siedinti'a in. gubernu atutierii a trasu cea mai incordata luare aminte a tuturoru partiteloru. Vomu reveni la densa.

— Diariulu „Korunk“ sémana ea a inoeputu a se desamagi. Dupace acelas marturisescé, ca dintre toti deputatii transilvani cati au mersu la diet'a din Pestoa, in totu decursulu lucruriloru avendu a da unguneniloru si mai tardiu ministeriului informatiuni, nici cate trei din ei nu era la unu cuventu, apoi in Nr. din 10 Maiu vorbindu despre restauratiuni, mai adauge, ca dieu ungunenii nu cunoscu de locu trebile Transilvaniei. „Kor.“ cu acésta nu ne spune noua nimicu nou, o sciamu bine; éra acum mai adaugemu, ca niciodata ungunenii nu voru cunosce acelea trebi. Preste acésta in acéstea momente amu puté aplicá la acestu locu cunoscutulu proverbu romanescu: Mila'mi e de tóta lumea, éra de mine mi se rupeinim'a. Ungunenii abié 'si vedu de capulu lor, unde se'si mai perdia timpulu si cu Transilvania; inse nici se 'lu perda se'si curatie barbatescá la usile lor, ca au fórté multu de curatitu inca si o suta de ani. —

De lunga Tarnav'a mica 6 Maiu.

In 4 Maiu unu numeru frumosu de romani inteligenti se adunara la S. Martinu spre a se consultá in lucruri tienetórie de comitatulu Cetatei-de-balta.

E cunoscutu din diuaria, ca inteligenti'a maghiara dintru acestu comitatu, de candu s'a denumitu ministeriulu pestauu, de repetite ori s'a adunatu acusi intru unu locu acusi intru altu si a ténutu consvatuiri, prin cari se impace partitele escote intre dinsii cu ocaziunea alegeriloru si se inohiage pre toti maghiarii din comitatu intru unu singuru corpu de actiune politica, carele despunendu preste tóte puterile maghiare mai usioru se póta castigá valedarea intereselor maghiare. Resultatulu este, ca desbinarile s'au delaturatu binisioru asié, catu acum maghiarii nostri forméza numai dóue partite, una partita mare asié disa liberala si alt'a mica, ce cu dreptu cuventu se póte numi aristocratica intielenita.

Parti'a liberala in conferinti'a ultima, ce a ténutu la Abasiu delegá diu sinulu seu 7 membri, cari se chiamo totu atati romani mai de frunte spre a se intielege cu eli si a midiloci purcedere solidaria in cele ce atingu comitatulu si miediatu intrega patri'a.

Convenirea delegatiloru maghiari cu 4 din romanii ohiamati se a templatu la 23 Aprile in Cetatea-de-balta. Maghiarii descoperindu cele statorite in conferinti'a loru dela Abasiu, au provocatu pre romani, se dechiare: romanii de ce opinione sunt cu respectu la lucrurile acelea. Aceli 4 romani nu s'au ténutu indreptatiti a vorbi in numele tuturoru romaniloru din comitatu, nici a pasi la contielegere fara de scirea intielegintiei romane din comitatu. Deci s'au invoitu, cá romanii presenti se chiamo una adunare de inteligenti, carea se se dechiare asupra ocloru invoite in conferinti'a maghiara.

Dara se trecu la insa adunarea nóstra dela 4 Maiu.

In S. Martinu d. comite supremu a binevoitu a ne dá localitate in casele comitatului, unde adunandu-ne la 30—40 iosi cu placere aflaramu din rostulu d. B. Moldovanu, ca maghiarii liberali sunt, cari intru nesuinti'a de a se intielege cu noi dederu ocaziune pentru cunosceré adunarii presenti, — aflaramu, ca doreriile maghiariloru sunt:

Dupace dinsii in tóte afacerile comitatului voiescu a urmá strinsu principiulu de egalitate, fratietate si libertate, dorescu a scí, de adopta

si romanii principiulu acest'a? — mai încolo, ca dinsii voiescu a pune la cale tramiterea unei deputatiuni cu petitiune catra comisariulu reg. pentru restaurarea constitutiunala a comitatului, si aru dorí se afla, ori romanii fi voru solidari cu dinezii intru acésta?

Dara bucuri'a nóstra se turburá, indatace aflaramu, cumca liberalii nostri ma.ile principia de egalitate etc. voiescu a le incuvenientiá pre basea legiloru din 48, care cu alte cuvente va se dica: eli voiescu libertate si egalitate. Libertatea si egalitatea luata dupa interpretarea loru nu este deplina, ci numai frantura, care in locu de a inaintá fericirea tuturoru cetatianiloru de statu, pentru unii din eli devine cu totulu peritiósa, uoidietória chiaru. Legile unguniene dela 48 chiaru asié pucinu potu incapé la unu locu cu libertatea si egalitatea bine intielésa, óa si ap'a cu foculu, lupulu cu mielulu.

Liberalii nostri au cunoscutu acésta fórté bine, de aceea eli se nevolira din capulu locului a reslati temerile nóstre dechiarandu, ca intru restaurare sunt determinati a observá compromisulu facutu de Cetatea-de-Balta in 1863, — adica a imparti deregatoriile dupa proportiunea si in modulu statoritu acolo. Dara acésta nu fú in stare de a multiamí pre nici unulu din celi ce au luat parte la adunarea nóstra. De órace toti romanii voiescu a traicá romanii, óa romani investiti cu drepturi nationali a participá la viéti'a politica a tieriei, ce sustienu cu sudórea si apera cu sangele seu celu romanescu, cu drepturi individuali nu se multiamescu nici unu romanu. Acum legile unguniene dela 48 nu cunoscu alta natiune, decatu pre cea maghiara; nu impartu drepturi politice, decatu maghiariloru. Viéti'a natiunei romane e garantata prin legile Transilvaniei dela 1863—4, ignorata, ucisa prin ale tieriei unguniesci dela 1848. De aci alegerea intre unele si altele ne este prea usióra.

Dara se fia legile unguniene dela 1848 cele mai drepte din lume, cele mai favorítérie pentru desvoltarea si naintarea nostra nationala totu nu le-amu cunosce de indatoritóre, pentrucá ele nu sunt legile Transilvaniei. Uniunea s'a fostu prochiama in contra protestariloru nóstre si prin mai marele statului in fapta s'a trecut preste dinsa.

Dintre aceste considerari tóte propunerile faoute spre deslegarea intrebariloru impartasite prin delegatii maghiariloru liberali semenau tare un'a cu alt'a, de numai anevoiá potea'i destinge intre ele. La valóre de conclusu se redicara urmatóriele:

Intieleginti'a romana adunata in conferinti'a de astadi dorindu fericirea patriei sale si a natiuniloru conlocuitorie profezéa de a sale principiale de egalitate, libertate si fratietate politica nationala garantata prin art. I si II a legiloru din 1863. — Ce se tiene de restaurare conferinti'a acceptéza propunerea amicabila, ce i s'a facutu la 23 Aprile a. c. in Cetatea-de-balta din partea delegatiloru intielegintiei maghiare si se involiesce, cá restaurarea municipiului la timpulu seu se se faca pre temeliulu compromisiulu facutu intre romani, maghiari si sasi in congregatiunea marcála ténuta la Cetatea-de-balta in 26 Martiu 1863, — inse intru impregiurarile presenti nu afla cu cale a urgítá pentru dinsa la regimu.

Cu aceste obiectulu propriu alu conferintiei érá terminatu. Se alesera cativa delegati, cari se cuminece cu maghiarii otarire luata de noi si pre venitoriu inca se veghieze pentru interesele nóstre, se conchiamo intieleginti'a, candu voru aflá de necesariu, preste totu se stè in fruntea romaniloru din comitatu. (?)

Apoi merseramu spre a participá dintru unu prandiu ospitalu, la care ne intruní liberalitatea de v. com. Ios. Siulutiu, conducatoriulu adunarii. In fine éra ne intorsoramu in localulu pentru adunare, ca fiacare dintre noi, chiaru pentru confusiunea domnitória, semtiá lips'a de intr'unire si consultare asié, catu despartirea ne veniá fórté neplacuta.

Acum ne ocupá cu desclinire ide'a de unu congresu nationalu si petitiunarea pentru dinsulu.

Romani de ani 20 inóce, de cate ori s'au apropiatu evenimente epocali, totudeaun'a s'au adunatu intru unu corpu si au facutu concluse nationali, inaintea caroru totu inviduulu se plecó, érá detoriu se se plece. Asié la 48, candu ide'a uniunei (mai dreptu: fusiunei) cu tier'a ungunésca inoepuse a fi realizata prin violéntia, romanii ténura adunarea nationala dela

3/15 Maiu, adunare, ce însuflă respectu și stôrse laude pentru romani, nu numai dela amicii, dară chiar și dela antagoniștii politici ai lor. Era la 61, cându regimulu imperiului încercă se castige invoirea popóraloru austriace pentru adunarea tuturor tieriloru intru unu singuru focalariu, romanii se adunara in conferenția dela Sibiu 13/1 Ianuaru.

Necesitatea de a tiené in timpul presente unu congressu nationale romanu este invederata, ea fû recunoscuta de toti celi, ce au participatu la adunare. Inse cu respectu la modalitatea, in care ar fi de a se purcede pentru castigarea concesiei pre: inalte, parerile au divergitu fôrte. Pre cându unii propusera, se ne adresamu catra comitetulu nationale, altii disera, se ne intorocemu catra celi doi arhipstori; ér' altii comendara asternerea unei petitiuni la comisariulu regescu, séu la guberniulu Transilvaniei.

Intru acest'a fiindu si timpul fôrte inaintatu, nu s'a potutu face cointelegere, ci a ramas, cá luminele natiunii se fia provocate a'si descoperi prin diparia opiniunea lor cu respectu la modalitatea, prin care ar fi se se esopereze facultate de a tiené congressu.

Din cele petrecute in conferenția mai am se amentescu numai aceea, ca unulu cu zelu teneru a propusu, se ne adresamu catra fratii maghiari, cá fiindu acum tóta puterea in man'a maghiariloru, (?) eli se asterna, unde voru aflá cu scopu, petitiuni pentru concederea unui congressu romanu. Propunerea se pare cam paradoxsa, dară judecandu lucrulu in fundu realizarea ei si esoperarea unui congressu romanu, chiaru prin lucrarea maghiariloru, ar castigá animela romaniloru, i-ar implé de incredere, si fia maghiarii convinsi, ca romanii sunt bucurosi a loá in considerare exigentiele timpului si a se conformá loru, numai se li se de ocaziune si putentia, ce dela 48 si 61 nu le au mai multu. Individii sunt legati prin conclusele adunariloru nationali, dela cari nu se potu abate fara de a se face apostati, tradatori si prin aceea a se taiá de corpulu natiunii. Déoa politic'a romana statorita si basata pre conclusele adunarii dela 48 si 61 nu place maghiariloru (preeum intru adéver nu le place), de (coróna) romanilor ocaziune de a se manifestá de nou si a face concluse mai corespandietórie timpului. — u.

UNGARIA. In Ungari'a restauratiunea, adica reelegerea la deregatoriile municipale a decursu si s'a finitu atatu in comitate catu si pe la orasiile cele mare; inse cum? Se ve respunda la acésta nu adversarii ungureniloru, ci tóte foile lor si ale altora carii era estiasati, rapiti de minunatele calitati ale institutiuniloru ungurene din 1848. Comitatele nu bagara nici iot'o sama frumoșele cercularie ale ministeriului carele dicea, ca se alega numai barbati cu caracteru solidu, inzestrati cu sciintie juridice si cunoscatóri de tréba. Nici vorba. Dupa marturisirea celor mai multi corespondenti maghiarismulu, boierismulu si nepotismulu au fostu predominantore la cele mai multe alegeri. Adica: unde numai s'a potutu, se alesera maghiari de sange curatu, inse din acestia in prim'a lini'a boieri, adica fosti privilegiati; éra apoi din cate o familia catu se póte mai multi membrii, frati, unchi, nepoti, veri, cumnati. Intre toti aceia vei aflá o multime de semi-invetiati, adica ómeni tineri esiti din gimnasiu, éra unii si fara ecsamenu de maturitate, adéverati putioi, preeum le dicu bucreșcenii. Ce vi se pare, ca insasi „Neue freie Presse“ cunoscuta cá aparatóre a dualismului este silita a marturisi in Nr. din 10 Maiu a. c., cumca alegeri mai blastemate decatu acestea de acum nu s'au facutu altele, adange totuodata, ca va fi vai de tieranii din Ungari'a, pentrucu toti acei boieranasi alesi voru vré a se ingrasiá din spinarea loru. Acelasi diariu veni la convictiunea, ca comitatele asié preeum sunt, nu potu nicidecum remané, ci organismulu loru trebe se se schimbe neaparatu. —

(Romanii maghiarizati.)

Cá unu echo infioratoru la cele reproduce si de noi dupa foile maghiare despre romanirea ungariloru ciangai din Moldov'a, ne vine dela manii venerabile o informatie acurata despre iafricosiatele progrese, pe care le face desnacionalizarea totala a romaniloru din Ungari'a. Noi nu vomu impartasi acea informatie intréga, pentrucá publiculu nostru se

nu se prea desguete, macarca asea informatie e destinata a merge si mai departe, vomu spóte totusi aici catva pasage, din care se se cunosca profund'a durere sufletésca simtita de scriitorii acelorasi. Éca ce dicu dinsii.

„Pana cându o Dómne! — Noi avemu sperantia in Dumnedieu si in caracterulu celu tare si probatu alu poporului; astadi inse unde amu ajunsu, vedemu si atata, ca de aici incolo numai cultur'a póte fi scutulu de scapare si ca unu poporu mai cu deadinsulu prin cultura póte revie, éra altulu prin neocultura a se inmormenta! Nici o parte a poporului romanescu nu este espusa desnacionalisarii in o mesura atatu de mare cá poporulu romanescu din Ungari'a, éra mai anume poporulu nostru din comitatele (tienuțurile) Satumare, Marmati'a, Ugoci'a. Cumca si pana acum s'au desnacionalisatu multi, se vede curatu din numerulu celu mare si contingentulu celu insemnatu alu renegatiloru nu numai mireni, ci si bisericesci, carii apoi cá unelte vile infigu suliti'a in corpulu nationalu; ba si comune intregi, preeum Doroga s. a., unde inainte de acésta cu 30—40 de ani fusese unu poporu romanu crestianu cu preotii sei infrunte, s'au taiatu cu totulu de corpulu nationalu, in catu astadi numai extractele matriculare de atunci mai adéverescu asié ceva, fiinduca acei romani s'au facutu calvini si maghiari*).

Credemu ca veti soi, cumca multi dintre poporulu nostru isi tienu de fala, cumca potu vorbi unguresce si ca nu sunt asié prosti cá ceilalti romani necunoscatóri de acea limb'a. Indiferentismulu la poporu, amagire órba din partea strainiloru, nici unu felu de invetiatura si capacitate din partea conducatoriloru, — totu atatea semne spre decadentia; dar' apoi proselitismulu relegionariu! Mai adange la tóte acestea esemplulu ruteniloru conlocutori, carii se maghiariseza ne'ncetatu, in catu acum isi ceru si episcopatu de legea gr. o. resarítenu, inse asié, ca tóte cartile bisericesci se li se traduca in limb'a maghiara si totu servitiulu ddiescu se se face cu limb'a maghiara.

Acestea impregiurari voru aduce cu sine cá 100 mii romani din comitatulu satmarénu, 65 mii din districtulu Cetatii-de-Pétra, 60 mii din Marmati'a si alte cateva mii din comitatulu Ugoci'a etc., se apuna pe di ce merge, se se ruinédia din nesciintia, din lips'a cunosciintii de sine, prin imprumutarea datineloru straine, comasatiuni stricatioșe, insielatiuni jidovesce si altele.

Ve este cunoscutu, cumca unii altii au incercatu in anii trecutii infintiarea unui gimnasiu romanescu in comitatulu Satumare, dară starea materiala decadenta paralizá acelu scopu. De atunci trecura oativa ani si oaus'a gimnasiului infintiandu zace in letargia. Nu avemu gimnasiu, ne lipsescu scóle bune de fetitie; pruncii si fetitiile nóstre iavétiá numai la scóle de alte limbi, unde este ingrijitu fôrte bine, pentrucá se urméza desnacionalizarea totala s. c. l. s. c. l.“

Descrierea de susu e tristá, e durerósa, ea ne astringe si peptulu nostru cá intr'unu cersetu de otielu; si totusi — acea stare a lucriloru din Ungari'a nóua ne e cunoscuta inca de cându esise cumplitulu articulu de lege II din 1843 in favórea limbei maghiare; de cându unii preoti romanesci din comitatele Biharea si Satumare incepușera a spune in bisericu romanesci predice maghiare; de cându unu episcopu ni o spusese verde in facia (1845 Octobru) ca acei ardeleni carii alérgea dupa nationalitate sunt totu nisce nepoti de ai lui Hora, Closca si Crisianu; cum si de cându s'a inceputu maghiarizarea sistematica a clericiloru uniti din Oradea si a celoru neuniti din Aradu etc. Cine ce sémna aceea trebe se si secere. Tóte acestea trebea se urmeze asié preeum au urmatu. Caus'a principala o amu spus'o altadata. Dica cine ori cate va vrea, scótiá la midilocu oricate sofisme 'i va placé, ca unu adéveru curatu istoricu totu nu'lu va puté disputa, éra acela este ca: Romanii pana acum s'au ocupatu de o miie de ori de dogme si de rita si numai odata de natiune. Fôrte frumosu, ne inchinamu relegiositati romaniloru, veneramu si pe pravoslavnioci si pe catolici, éra déca romanii aru mai avé vreo diece confesiuni cá nordamericani, noi amu tiené un'a si le amu venera pe tóte, iamu ruga inse pre toti, cá se nu pretinda mai multu decatu au voitu se aiba dela inceputu, adica dogm'a curata si ritulu curatu, predicate amendóua in limb'a maghiara, preeum au

*) Óre unde voru fi fostu clerurile pe atunci? Red.

inceputu a face evreii. Si pentrucu nu? Cându limb'a unui poporu devine despretiuita si parasita intru atata, catu elu o da cu totulu uitarii in viet'i'a sociala, atunci se'i remana inoai dogmele si ritulu curate, apoi fia in limb'a maghiara séu hetumogera, in zendavest'a ori sanscrita, in limb'a lui Moise, séu in a lui Omeru, in cea latina séu in cea slovéna veche, totuata. De cându lumea, totu acésta a fostu argumentatiunea dogmatistiloru, éra apoi sciti bine, ca arhierii apuseni adunati din monarchia la 1850 dechiarara ide'a nationalitatii de ide'a lui Antichristu. Archiereii din Bulgari'a ii prevenisera.

Venerabili impartasitori, caroru de altmintrea le suntemu datori cu multiamita pentru intrég'a informatie, se ne concéda numai o reflexiune cu privire la saraci'a materiala. Nu saraci'a este caus'a, ca in susu numitele tienuturi nu se facu scóle romanesci, prin urmare ca poporulu se destrama, ca natiunea dispore, ci sunt cu totulu altele, éra in fruntea loru servilismulu, sfiél'a si fric'a de catolici si de maghiari. Saracia materiala? Me rogu, ce s'a alesu de avereá colosala a repausatului episcopu Vas. Erdeli? Numai cu vreo patru luni mai naiute de mórtea acelu archiereu ne scriá unu protopopu incredintu alu lui: Lasati 'lu in pace, nu 'lu nacajiti, ca tocmá acum isi gatesce testamentulu, in care mai totu lasa clerului si natiunii. — Unde mergu cei 60 a 65 mii fiorini, carii se dau din fundulu relegiunii pe fiacare anu diecesei unite dela Oradea, faouse totu numai bisericu si resiedintie parohiale? Cate bisericu etc. trebuescu la vreo 70 parohii? Éra veniturile episcopesci oradane sunt multu mai mari, decatu veniturile oricarei altei episcopii séu mitropolii. Preotii in acelea parti sunt dotati fara nici o asemenare mai bine decatu de ecs. in Transilvani'a. Éra poporulu? Cunoscemu tóte greutatile lui, cu tóte acestea ne bate la ochi acelu adéveru, ca in dieces'a Armenopolei sunt scóle romanesci relative si mai multe si mai bune decatu in oricare alt'a. Si óre din multimea obligatiuniloru imprumutului de statu dela 1854, care se afla ori ca s'au aflatu in ladile comunelor, ce se va fi alesu pana acum? —

Fiinduca in caus'a scóleloru ne-amu impusu noi insine tacerea de buna voia, in catu dela cea din urma dechiaratiune din an. tr. séu nu o atingemu nicidecum, séu numai cá prin fuga cându sta in legamente strinsa cu alte cestiuni, asié incheiemu si astadata reflexiunile nóstre cu singurulu adansu, ca déca nu voim a sacrificá noi insine pentru cultur'a nóstra natiunala, voru sacrificá de siguru altii din tesaurulu publicu spre a ne cultiva dupa placulu loru. —

CROATIA. Zagrabia 9 Maiu. In siediinta de astadi veni inainte cestiunea pentru Fiume, Raczký dice, ca dela 48 incóce a incepatu ori ce legatuintia intre Fiume si Ungari'a si propune unu protestu serbatorescu in contra veri-carei amestecari a ministeriului ungurescu in trebile Fiumei si ale intregitati regatului triunitu, preeum si in contra reprezentarei Fiumei in diet'a Ungariei si diet'a 'lu primi. (É curiosu ca, preeandu min. Andrásy primí ordinu mai naltu cá se ingrígiesca pentru reprezentarea Fiumei in diet'a Ungariei, de alta parte deputatii Fiumei se tramitu la diet'a Croatiei, care protestéza in contra reprezentarei Fiumei in diet'a Ungariei.) Intr'aceea unu deputatu fumanu Verneda vré se vorbésca italianesce, o patí inse cá d. Macelariu, numai catu presiedintele reflectá dietei cá in sesiunea din urma s'a concesu deputatului Ciotta a vorbi italianesce; inimele iritate inse nu concessera. Fumanii parasescu sal'a dietei fara a se departá cu totulu. Comitétulu de 9 in loculu lui Mazuranc, care vediendu, ca regimulu a intimidatu pe oficiali si pe preoti, cá se voteze pentru propunerea regimului, in urm'a carora si-au si depusu cei mai multi mandatele, si a depusu si elu mandatulu, alesé presiedinte pre br. Hellenbach, unu amicu alu unionistiloru; inse partitele antiunionistice totu pentru casulu extraordinariu s'au decisu cá toti se'i depuna mandatele, pentrucá asié se face neposibila decisiunea unionistiloru, cari fara ei nu potu intr'uni dóue din trei parti de voturi si prin urmare diet'a se va desface fara decisiune. — Intr'aceea se crede, ca in casulu din urma se voru escrie alegeri direpte la diet'a din Pest'a. —

Brasiovu 3/15 Maiu. Aniversarea serbatórei invarierii si vietii nóstre, martor'a maturitatii nóstre politice, candu natiunea s'a dechiaratu ea pe sene nedependenta si in drepturile politice nationale pe deplinu coordinata cu celelalte natiuni, jurandu credintia tronului, frateritate si amicitia tuturoru adeveratiloru frati si amioi in campulu libertatii, si numai inimiciloru inimicitia, va figura totudenna, cá uns d' salvatória plina de reminiscentii si suveniru gloriose in vietia unei natiuni, va figura cá unu momentu resaritu din decietnlu destinului, carene monita: romane! „ajutati si ti va ajuta si Ddiu“; inaltiatu palit'a frunte la ecseroitulu tuturoru drepturiloru politice natiunali, ale tuturoru virtutiloru civili si morali, luminediate ca de adi incolo nu vei mai fi jocareia demagogiei politice, ci sórtea ta va depinde dela cultur'a ta, dela activitatea ta, dreptulu teu dela resolutiunea ta de alu aperi cu poteri unite si ne'nfrangibile, fericirea ta dela iubirea patriei, glori'a ta dela splendórea virtutiloru patriotice, intru care si prin care vei fi fericite. Implinirea acestui decretu ni o impróspeta acésta serbatória a invierii nóstre, ea ne monitezá, se ne unimu in cugete si in simtiri pe terenulu luptei pentru apararea drepturiloru nationale politice, postponendu interesele personali intereseloru comune de vietia si fecirea comuna a patriei, si ne chiama pe toti la concordia cea adevrata si imprumntata intre sororile natiuni. — Acésta di se serbá aici antioipative in 1-a Maiu de catra junimea nóstra studiósá a gimnasiulu romanescu prin o excursiune solenela in stejariisu, la care dupa prandiu se asociá si negutiatorimea ou music'a militaria, fraternisandu atatu cu corpulu oficiriloru, catu si cu unu publicu fórté numerosu de tóta plaa'a si natiunea. Brav'a nóstra junime cu cantece si jocuri nationali redicá multu distinctiunea acestei serbari, care in intielesulu seu a fostu si maiiale si serbarea aniversarie natiunala. —

Cronica esterna.

Conferintiele dela Londonu. In prim'a conferintia se discutá asupra programulu, care contineá 4 puncte: neutralitatea Luxemburgulu desiertarea lui neamanata, derimarea instantania a fortulu si oprirea de a tiené mai multe trupe decatú cate se afla neaperatu de lipsa pentru sustinerea ordinii. Primulu punctu se primí cu unanimitate, apoi adause Prusia unu alu cincilea punctu, cá marile puteri se primésca garanti'a asupra si in privintia neutralitatii Luxemburgulu.

Francia primí si acestu punctu, ér' ceilalti plenipotenti decisera a cere instructiuni dela curtile respective. In 9 Maiu se tienú a dou'a siedintia in care puterile primira garanti'a si chiaru si Angli'a in urma. Atatu in cas'a de susu, catu si in cas'a de diosu a M. Britanii interpelatiunile privitórie la conferintia primira respunsu, ca dificultatile sunt delaturate si pacea e ascurata. — Pana candu? — Trecerea Prusiei preste apa Main va respunde cu reabelu austro-francesu. —

ROMANIA. Prin decretu cu data 19 Apr. se promulga urmatóri'a lege:

Pentru infintiarea unui nouu sistemulu monetaru si pentru fabricarea moneteloru natiunale*).

Art. I. Se adopta sistemulu monetaru decimalu metricu astfelu precum exista in Francia, Itali'a, Belgi'a si Elveti'a. Cinci grame argintu, din cari 835 din 1.000 argintu finu, si 165 din 1.000 aliagiu, compunu unitatea monetara a Romaniei sub numire de leu.

Art. II. Leulu se imparte in un'a suta parti denumite bani.

Art. III. Monetele romane sunt:

a) In aur. Piesa de 20, 10, 5 lei.

b) In argintu. Piesa de 2, 1, 1/2 leu séu 50 bani.

c) In arama. Piesa de 10, 5, 2, 1 banu.

Art. IV. Monetele de aur coprindeu titlulu de nóue parti din diece aru finu si una parte din diece aliagiu, avendu urmatórea greutate si dimensiune.

Pies'a de 20 lei, $6452/1000$ grame in greutate si 21 milimetre in diametru.

Pies'a de 10 lei, $3226/1000$ grame in greutate si 19 milimetre in diametru.

*) In favórea comerciantiloru ne grabimu a publicá acésta lege. — Red.

Pies'a de 5 lei, $1613/1000$ grame in greutate si 17 milimetre de diametru.

Tolerantia titlului si a greutatii este de 3 milimetre $3/1000$ in mai multu si mai pucinu a titlului si a greutatii ecsacte.

Intemplatórele diferenti in mai pucinu trebuie cu a fi compensate prin diferentiele in mai multu.

Art. V. Monetele de argintu coprindeu titlulu de 835 parti din mie argintu finu si 165 parti din mie aliagiu.

Greutatea si dimensiunea loru este urmatórea:

Pies'a de 2 lei, 10 grame, 27 mil. diametru.

„ „ 1 „ 5 „ 23 „

„ „ 1/2 „ 2 1/2 „ 18 „

Tolerantia titlului este de 3 miliame $3/1000$ in mai multu si in mai pucinu a titlului ecsactu.

Tolerantia greutatii este pentru piese de 2 si de 1 leu de 5 miliame $5/1000$, éra pentru piesele de 1/2 séu 50 bani de 7 miliame $7/1000$ in mai multu si in mai pucinu a greutatii ecsacte.

Art. VI. Monetele de arama se compunu din $95/100$ de arama, $4/100$ de cositoru, $1/100$ de zincu, cu o tolerantia de 7 miliame in mai multu si mai pucinu; greutatea si dimensiunea este cea urmatórea:

Pies'a de 10 bani, 10 grame, 30 mil. diam.

„ „ 5 „ 5 „ 25 „

„ „ 2 „ 2 „ 20 „

„ „ 1 „ 1 „ 15 „

Tolerantia greutatii este de cincisprediece miliame in mai multu si in mai pucinu.

Art. VII. Dupa antei'a emisiune a monetei de arama, tóte compturile statulu nu se voru mai tienea in lei vechi si parale, oi in lei noi si bani. Asemenea sunt datóre tóte stabilimentele publice, toti bancherii, comerciantii si industrialii a tiené registrele si comptabilitatea loru in lei si bani, conformu noului sistemulu monetaru.

Art. VIII. Pentru regularea compturilor si calcularea leiloru vechi si paraleloru in lei noi si bani si vice-versa, se alatura tabela litera A, dupa care se voru face calculele de transferarea tuturoru compturiloru, obligatiuniloru, banuriloru, politieloru, trateloru, zapiseloru, contracteloru si a ori caroru efecte emise inaintea aplicarii legi de facia.

Tóte datoriiile contractate inaintea legi de facia in lei vechi si parale, a carora rafuire se face in urma, se voru liquidá conformu cu acésta tabela de transferare.

Art. IX. Se va fabricá si emite mai anteuu monet'a de arama, de a careia circulatiune se simte mai imediata necesitate. Monetele de argintu si apoi de aur se voru fabricá si pune in circulatiune indata ce midilócele finantiale voru permite.

Pentru inceputu se va fabricóá monet'a de arama in urmatórea catime:

25,000.000	piese de 10 bani in valóre de lei	2,500.000
25,000.000	— — 5 — —	1,250.000
10,000.000	— — 2 — —	200.000
5,000.000	— — 1 — —	50.000

65,000.000	— — — —	4,000.000
------------	---------	-----------

Art. X. Monet'a va avé pe de una parte armele tieriei si pe de alt'a indioatiunea valórei nominale si anulu.

Art. XI. Monetele de aur si argintu, ale Franciei, Belgiei, Italiei si Elvetiei, fabricate dupa acelasu sistemulu monetaru, se voru primi in tíera la tóte cassele publice de una potriiva cu monet'a legala a tieriei.

Art. XII. Celelalte monete straine de aur si argintu, cate circula astadi in tíera se voru primi la tóte cassele publice inca pentru timpulu pana candu se va face emisiunea I-a a monetei nationale de argintu si de aur pe pretiurile stipulate in tabel'a lit. B, anecsata la acésta lege.

Dupa trecererea de síése luni dela I a emisiune a monetei nationale de argintu si aur oi ce moneta, afara de acea care representa sistemulu monetaru decimalu stipulatu prin conventiunea internationala din 23 Oct. 1865, va incetá de a mai avea cursulu legalu si obligatoriu.

Art. XIII. Fabricarea moneteloru se va dá in intreprindere, luanduse tóte precautiunile necesarii pentru confectionarea loru identica cu

monetele francese, atatu in privintia titlului, greutatii si dimensiunei, precum se stipuléza prin legea de facia, catu si in privintia tolerantiei acordate si a catimei cerute si prescise.

Art. XIV. Acestu sistemulu monetaru se pune in aplicare dela dat'a unei publicatiuni de trei luni, terminu ficsatu de ministeriulu financelor.

Art. XV. Gubernulu va ficsa, prin mesura administrativa, terminulu dela carele cassele publice nu voru mai acceptá alte monete de aur si de argintu decatú acele legale.

Art. XVI. Nimeni nu va fi tienutu a acceptá in plata monete de arama pentru una suma mai mare de cinci lei, ori care ar fi sum'a ce este de plata.

Art. XVII. Dupa trecerea de síése luni dela antei'a emitere a monetei nationale, monetele straine de arama ce circula astadi in tíera, incetéza de a mai avé cursu.

Art. XVIII. Corpurile legiutóre ficséza din timpu in timpu, dupa oportunitatea si in urm'a propunerii ministeriulu de finace, felurile si catimelile moneteloru ce se voru fabricá.

Art. XIX. Monetele nationale usate se voru stringe, topi si se voru inlocui prin altele nóua.

Cheltuiél'a acestei operatiuni se va trecé in bugetulu statulu.

TABEL'A

de transformarea leiloru vechi si parale in lei noi si bani.

Lei vechi si parale in lei noi si bani.	Lei noi si bani in lei vechi si parale.
1000	— 370 37
900	— 333 33
800	— 298 29
700	— 259 25
600	— 222 22
500	— 185 18
400	— 148 15
300	— 111 11
200	— 74 7
100	— 37 3
90	— 33 33
80	— 29 63
70	— 25 92
60	— 22 22
50	— 18 52
40	— 14 81
30	— 11 11
20	— 7 41
10	— 3 70
9	— 3 33
8	— 2 96
7	— 2 59
6	— 2 22
5	— 1 85
4	— 1 48
3	— 1 11
2	— 74
1	— 37
39	— 36
38	— 35
37	— 34
36	— 33
35	— 32
34	— 31
33	— 30
32	— 29
31	— 28
30	— 27
25	— 23
20	— 18
15	— 14
10	— 9
9	— 8
8	— 7
7	— 6
6	— 5
5	— 4
4	— 3
3	— 2
2	— 1
1	— 1
1000	— 2700
900	— 2430
800	— 2160
700	— 1890
600	— 1620
500	— 1350
400	— 1080
300	— 810
200	— 154
100	— 270
90	— 243
80	— 216
70	— 189
60	— 162
50	— 135
40	— 108
30	— 81
20	— 54
10	— 27
9	— 24 12
8	— 21 24
7	— 18 36
6	— 16 8
5	— 13 20
4	— 10 32
3	— 8 4
2	— 5 16
1	— 2 28
50	— 1 14
40	— 1 3
30	— 33
20	— 22
19	— 21
18	— 20
17	— 18
16	— 17
15	— 16
14	— 15
13	— 14
12	— 13
11	— 12
10	— 11
9	— 10
8	— 9
7	— 8
6	— 7
5	— 6
4	— 5
3	— 4
2	— 3
1	— 1

Cursurile la bursa in 14. Maiu 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. — cr. v.
Augsburg	—	—	125 „ 55 „
London	—	—	127 „ 40 „
Imprumutulu nationalu	—	—	60 „ — „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	61 „ 80 „
Actiile bancului	—	—	729 „ — „
„ creditulu	—	—	179 „ 80 „